L’entorn importa: previndre la violència segons Harvard

written by Susana Gómez | 7 de December de 2024

La relació entre l’entorn en el qual creixem i el desenrotllament humà és un tema crucial per a entendre com les nostres comunitats i societats contribuïxen a fomentar la salut i el benestar a llarg termini. L’informe titulat ***Place Matters: The Environment We Create Shapes the Foundations of Healthy Development (El lloc és important: L’entorn que creem definix els pilars del desenrotllament saludable)*** publicat pel Centre de Desenrotllament Infantil de la Universitat de Harvard, aborda esta connexió i la seua correlació amb la prevenció de la violència. Sens dubte un tema molt important a tindre en compte en el disseny de polítiques públiques i la implementació d’estratègies d’intervenció social.

L’informe *Place Matters* s’enfoca en la importància de l’entorn físic i social en el qual vivim durant la infància per l’impacte que este puga tindre en el nostre desenrotllament cognitiu, emocional i social. Els xiquets i les xiquetes no es desenrotllen en el buit, el seu creixement es veu modelat per una combinació de factors com la qualitat de l’aire, la seguretat del veïnat, l’accés a espais verds, la disponibilitat d’aliments nutritius i el suport d’una comunitat cohesionada. Els estudis han demostrat que viure en un entorn d’alta qualitat pot facilitar el desenrotllament cerebral saludable, mentres

que l'exposició a ambients estressants i adversos poden tindre efectes perjudicials a llarg termini. Això inclou problemes de salut mental, major susceptibilitat a malalties físiques i major susceptibilitat a desenrotllar conductes violentes en el futur.

En relació a la violència, l'informe exposa com l'exposició primerenca a l'estrés tòxic, com la violència domèstica, l'abús infantil o la inseguretat alimentària i residencial, pot afectar el desenrotllament neurològic de les xiquetes i els xiquets. Quan se'ls exposa a nivells alts d'estrés sense el suport adequat i segur per part d'adults, els seus cervells es poden desenrotllar de manera diferent, prioritzant respostes de "lluita" o "fugida" i resultar en una major reactivitat emocional, dificultats en l'autoregulació i problemes de comportament.

Crear comunitats segures i de suport no sols fomenta un millor desenrotllament cognitiu i emocional, sinó que també actua com un factor protector contra la violència. En este sentit, cal deixar clar que les **Comunitats d'Aprenentatge** han demostrat amb evidències d'impacte social aconseguir estendre la transformació profunda de l'escola a la resta del barri i entorn que les envolta, independentment de les característiques del mateix i si es tracta de zones amb població en risc d'exclusió social i problemes de violència o entorns, a priori, més segurs.

L'informe destaca alguns aspectes a incloure en les estratègies que es poden sumar per a millorar l'entorn:

1. Invertir en infraestructura comunitària: Millorar la qualitat dels espais públics, com a parcs i àrees recreatives, ja que estos són possibles espais de socialització per a les i els menors que poden contribuir a reduir l'aïllament i l'alienació que sovint patixen.

2. Millorar la seguretat del veïnat: Iniciatives comunitàries que augmenten la seguretat, com millorar la il·luminació als carrers, programes de vigilància comunitària i activitats juvenils que poden dissuadir de la delinqüència i generar un sentit de pertinença a la comunitat.
3. Accés a servicis de salut mental i suport social: Si l'accés als servicis de salut mental i programes de suport per a les famílies és fàcil i eficient, ajudarà a mitigar els efectes de l'estrés tòxic. Els centres comunitaris que oferixen recursos i suport poden actuar com un amortidor enfront dels factors estressants.
4. Polítiques de vivenda assequible: Garantir vivendes segures i assequibles, a més d'un dret bàsic, és una de les estratègies més efectives per a reduir l'estrés en les famílies. L'estabilitat en la vivenda està associada amb un menor risc de violència domèstica i millor salut mental.

L'informe també subratlla que, si bé l'entorn pot ser de risc i augmentar la vulnerabilitat a la violència, també té el potencial de ser un factor de resiliència, és a dir, les comunitats que promouen valors com la solidaritat, la inclusió i oferixen recursos educatius i alternatives d'oci sanes, creen un entorn on les xiquetes i els xiquets poden prosperar malgrat enfrontar desafiaments. Les intervencions primerenques per a millorar l'entorn d'un o una menor poden canviar la seua trajectòria de desenrotllament.

L'entorn en el qual creixem pot influir en la nostra salut i desenrotllament. Millorar els entorns físics i socials on viuen menors juga un paper important en la prevenció de la violència i la construcció d'una societat més saludable. La prevenció de la violència és un compromís social i crear entorns que acompanyen el benestar de la infància és una de

les estratègies a tindre molt en compte per a aconseguir-lo.

[Este article es va publicar per primera vegada a DF Diario Feminista el 20 de novembre de 2024]

[Imatge: Freepik]